

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

— Második nap. —

Debrecen, nov. 22.

(Saját tudósítónktól.) Az egyházkerület közgyűlésének második napja már kevesebb vitával folyt le. A tárgyalás alapjául a főiskola ügyei szolgáltak. Ha felülről, a kormánytól nem is biztatnak nagy reménnyel, hogy Debrecenben állítsák fel a harmadik egyetemet, akkor az egyházkerület a magerejéből siet kiépíteni a főiskola bölcsészeti fakultását. Ez irányban tegnap is történtek lépések, a mennyiben a két régi és a folyó iskolai évben felállított bölcsészeti tanszék mellé a jövő 1908—9-iki iskolai évtől kezdve újabb két tanszékot rendszeresítenek.

Az egyházkerületnek e komoly, zajtalan munkálkodása a debreceni főiskola fejlesztése terén hivatva van az illetékes körök figyelmét magára vonni és a Debrecenben felállítandó harmadik egyetem iránt való jóindulatát megnyerni, annyival inkább, mivel egyetlen város és egyház sem mutat hat fel annyi tényleges eredményt, a mivel kiérdemelné a kormány kegyét, hogy a harmadik egyetemet ott állítsák fel, mint éppen a tiszántuli ev. ref. egyházkerület és Debrecen sz. kir. városa.

A bölcsészeti fakultás tavasszal választott tanárai, Fiók Károly és Papp Károly dr. ünnepélyesen a tegnapi közgyűlés előtt tették le esküjüket. A két új tanárt, mint a debreceni egyetem előhírnökeit, rokonszenvesen fogadta a közgyűlés.

A közgyűlés második napjáról részletes tudósításunk a következő.

Kisebb ügyek.

Kevéssel kilenc óra után nyitotta meg a folytatódó közgyűlést Dégenfeld József gróf főgondnok elnök. Kiss Áron püspök képviselőjében most is Dávidházy János esperes elnökölt egyházi részről. Sass Béla is elfoglalta az aljegyzői széket és a főiskola ügyeit referálta.

Az első nap jegyzőkönyvének hitelesítése után az egyházkerület előterjesztései alapján több ügyet tárgyaltak le, nagyobbára hozzászólás nélkül. Legfontosabb ezek közt csupán a debreceni egyházkerület fejlesztése volt az egyházkerület azon intézkedéseinek megváltoztatása iránt, miszerint az egyházi alkalmazottak azon ingatlanok után is kötelesek egyházi adót fizetni, melyeknek állami adóját az egyházkerület viselik. Tisza István és többek hozzászólása után az egyházkerületi közgyűlés eme régebbi határozatát visszavonta.

A főiskola ügye.

Sass Béla aljegyző előadásában a főiskolai igazgatótanács jegyzőkönyve alapján a főiskola ügyei kerültek sorra. Elsőben is a főiskola jövő költségvetését szavazták meg. Itt Tisza István gróf felszólalására a főiskolai gazdasági tanácsot utasította a közgyűlés, hogy a Szántó-ápol fokozatos fejlődését mutassa ki és a bevétel s kiadás

közt kívánt egyensúly helyreállítására adjon módot. A tiszadadi ingatlan bérletének minél jövedelmezőbb kiadására is utasított a gazdasági bizottság.

A főiskolai kórház részére szükséges gyógyszerek szállítására a tavaszi közgyűlés határozata alapján kiírt pályázati hirdetményre Muraközy László adott be ajánlatot, melyben 25 százalékos árengedménnyel hajlandó a gyógyszerkészletet szállítani. A közgyűlés utasította a gazdasági tanácsot, hogy 3 évre kösse meg a szerződést.

A jogi szakoktatás kívánatos reformálása ügyében már egy ízben részletes felterjesztést intézett a kerület a miniszteriumhoz. E tárgyban semmi irányban döntés nem történt, most a közgyűlés a reformot megsürgeti.

Tóth Lajos dr. jogakadémiai tanár jelentette, hogy külföldi tanulmányutját befejezte, erről szóló tanulmánya még ebben az évben megjelenik.

A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a gimnáziumi tanulókat templomi szolgálat alól 1908. év január hó 1-től felmenti, valamint a téli napokra a tanítóképezdei növendékeknek temetési szolgálathoz való kirendelését elengedi.

Az akadémiai rector professor, a főgimnáziumi és tanítóképző intézeti igazgatóknak a tanév eddig lefolyt részéről tett jelentései tudomásul szolgáltak.

A bölcsészeti fakultás fejlesztése.

Az akadémiai tanács előterjesztésére, amelyben két újabb bölcsészeti tanszék felállítására tesz javaslatot és a szükséges kiadások fedezésére az alapokat kimutatja, az egyházkerületi közgyűlés elhatározza, hogy a bölcsészeti fakultásnak ötödik, tatin és görög nyelvi és irodalmi, valamint hatodik, keleti nyelvi tanszékeket a jövő 1908—9. tanévre már felállítja és az új tanszékeket a tavaszi közgyűlésen betölti. E végből utasította az elnökséget, hogy hirdessen pályázatot, amely előtt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál az új tanároknak az országos nyugdíjintézetbe leendő felvétele iránt kell eljárni.

Theologusok jogi oktatása.

Meleg érdeklődésre talált a theologiai tanári karnak a hittanhallgatók számára rendezendő jogi előadások rendszeresítése tárgyában tett javaslata, mely szerint a hittanhallgatók az élet által megkívánt legszükségesebb jogi, mint közjogi, közigazgatási, közigazgatási, magánjogi ismeretek elsajátítása végett négy féléven keresztül, mint speciál kollégiumokban részesíttessenek. Az előadások tartására a jogakadémia tanárai kész örömmel vállalkoztak.

Tisza István gróf: A javaslatot, mint hézagpótlót, örömmel üdvözi, csupán a részletekben lát módosítani valót. Így a fiatal lelkészeknek, mint a nép tanácsadóinak leglényegesebb jogi, mint magánjogi ismeretekre van szüksége, amiből kifolyólag kívánatos volna, hogy a közigazgatási tudományt két féléven adják elő.

Kun Béla dr. ismerteti a javaslat előz-

ményeit. Kívánatosnak tartja a hittanhallgatók ismeretszerzésének alaposága szempontjából is, de meg a vállalkozó jogakadémiai tanárok lelkesedésének megtartása érdekében is, hogy a rendezendő előadások ne speciál kollégiumok legyenek, de kötelező tantárgyak, amelyekből félévi párbeszédi vizsga kötelező legyen. Ily értelemben indítványt is tesz.

Erőss Lajos akadémiai igazgató fordultatos beszédben védelmébe veszi a theologiai tanári kar javaslatát. A hittanhallgatóknak első sorban theologiai szakismeretekre van szükségük, a szán dékolt jogi előadások itt mellékesek lennének. Nem lehet úgy tenni, hogy felajánlják a tudományos ifjak részére az előadásokat, most azokat az egész vonalon kötelezővé tegyék, akkor, amidőn szaktanulmányokkal úgy is el vannak látva s főleg, amidőn az akadémiai hallgatók létszáma évről-évre rohamosan csökken. Nem lehet az előadások vizsgálatát kötelezővé tenni, mert az egyházkerületnek vissza kellene vonni e határozatot az előbb említett okokból, hasonlóan a tanítói okleveleknek a lelkészi oklevelek mellett való köteles megszerzéséről hozott határozathoz, amelyet egy évtized lehetetlenné tett.

György Endre: Kellemesen lepte meg a javaslat, amelyből azt látja, hogy a hittanhallgatók nagy előszeretettel viselkednek nem a szakbeli studiumokhoz is, jobban, mint a jogászok a szintén szakmájukhoz tartozó tantárgyakhoz. A tervbe vett studiumokat, mint a gyakorlati életbe vágó dolgokat felölöket, olyanoknak tartja, amelyekből a sikeres oktatás céljából kollokválni is szükséges.

Balogh Ferenc: A szaktudományok mai világában veszedelmesnek tartja a hittanhallgató ifjúságnak idegen tudományos képzetetésre való kényszerítését. A tervbe vett jogi előadások ne legyenek kötelezők, hanem — mint a javaslat is tervezi — csak azok hallgassák, akiket a tudománysojmi vezet és akiknek ezt a megélhetési viszonyai lehetővé teszik. Már azért is különösnek találja a hittanhallgatók jogi oktatását, mivel ugysem nyerhetnek oly széles oktatást, hogy az életben előforduló esetek alkalmával gyakorlati jogászhoz ne fordulnának, mert ennek mellőzését ugyanis a gyakorlat s nem az elmélet adná meg. A jogi studiumok kötelező kollokviumai miatt elveszithetjük theologiai fakultásunk legtöbb hallgatóját. Mert bár valaki fogékony a hittanszaki tudományok iránt, ha nem tud megfelelni a jogi studiumoknak, ezekből visszamarad, jótémenyeit elveszti, előre nem haladhat. Éppen azért ellenzi a kollokviumoknak kötelezővé tételét.

Szöll Kálmán is szükségesnek tartja a gyakorlati élet szempontjából a hittanhallgatók jogi oktatását. Megfelelő jogi ismeretekkel kell rendelkezni a lelkészeknek, ki oly kisebb helyre kerülhet, hol jogi tanácsadóhoz nem fordulhat. Helyesli a kollokviumoknak kötelezővé tételére irányuló tervet.

Dicsőfi József: Nincs, aki el ne ismerné, hogy a theologiai ismeretek mellett

Szép és jó cipőket olcsón csak Glück Ede férfi- női- és gyer. Plac- és Kossuth- mek cipő árúhá- utca sarkán, zába vehetünk, a Kistemplommal szemben.

jogi oktatásra elengedhetetlen szükség van. Ezért még nem szükséges, hogy a jogi előadások szabad látogatását kötelezővé tegyék, mert hiszen nagy jogi irodalom van a könyvekben a szükséges jogi ismeretek úgy is megszerezhetők.

Erdős József dr.: Meg kell előgedni az ifjúság jó szándékával, nem pedig járomként kell a nem szükséges terhet vállalkra rakni. Szólv is tartja, hogy az előadásoknak úgy sem lehet gyakorlati értéke, mert azt az élet adja meg. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a jogi előadásokból kötelezővé tétessenek a vizsgák.

Tisza István gróf: Az időt és a tudományt közösen kell beosztani. A hiányos ismeretek a legrosszabbak. Kellő alaposág nélkül az ifjú lelkész tulságos önbizalmat nyerne, önhibát válna és sok csalódás érné. Ha már jogi ismeretek elsajátítását akarja a hittanhallgató ifjúság, úgy a gyakorlati élettel inkább közvetlen összefüggésben álló tudományokat tanulja meg. Így a közgazdasági ismeretekre sokkal inkább szükség van a gyakorlati élet szempontjából, mint a magánjogi tudományra. Tehát az utóbbi elejtésével az előbbi két félévén át tanulja az ifjúság. Így alaposabb ismereteket is szerezhethet. Jobban szeretné, ha az előadások a kollektivumok kötelezettségével kötetnének össze, de tulterhelni nem lehet az ifjúságot. Ily irányu indítványt tesz.

A vitát **Degenfeld József gróf** elnök berekesztvén, szavazásra teszi fel a kérdést, melynek eredményeképp az egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács javaslatát fogadja el Tisza módosításával. A Kun Béla indítványa nem is került szavazás alá.

Tanárok eskütétele.

Ezután a bölcsészeti fakultás két új tanára, **Fiók Károly dr.** és **Papp Károly dr.** tették le a hivatalos esküt, mely után **Fiók Károly dr.** szép szavakban saját és társa nevében is mélyen érzett halálját fejezi ki a kitüntető bizalomért, melylyel az egyházkerület a diszes állásra hívta meg. Ha valaha, úgy az eskütétel pillanatában lehetetlen nem érezni hivatásuk jelentőségét. Lehetetlen, hogy a dicső férfiak képei, akik az évszázados főiskola érdekeit oly nagy eredménynyel szolgálták, el ne vonuljanak előttük. A múltnak és jövőnek ilyen szemlélése folytán lehetetlen, hogy ne keljen bennük a kérdés, vajjon gyenge, véges emberi erővel meg tudnak-e felelni az előttük álló nagy feladatnak. Azonban biztatásul szolgálhat a remény, hogy feladatuk teljesítése közben is megtartja a közgyűlés velük szemben tanúsított bizalmát és támogatásukat nem fogja megvonni tőlük. Ily auspiciumok mellett ajánlják magukat továbbra is az egyházkerület bizalmába.

Degenfeld József gr. elnök: Örömmel veszi tudomásul, hogy elfoglalták tanszékeiket, annyival inkább, mivel előhírnökei egy szebb jövőnek, mely a mindenki által forrón szeretett főiskola fejlődését hozza magával. Isten áldását kívánja munkálkodásukra.

A főgondnok szavainak elhangzása után a közgyűlés tagjai zajosan megéljenztek a rokonszenves tanárokat.

Az új főgimnázium.

Déltájt már megcsappant érdeklődés mellett folyt a tárgyalás. Az új főgimnázium építése ügyében jelenti a főiskolai igazgatótanács, hogy Debrecen sz. kir. város 400.000 korona hozzájárulásra vonatkozó határozatát a belügyminiszterium jóváhagyta. A várossal a felügyelet gyakorlása tekintetében kötendő megállapodás után a segélyt a városi tanács folyósítani fogja.

A főiskolai igazgatótanácsba rendes tagoknak **Györy Lajos**, **Baltházár Dezső dr.**, **Domahidy Elemér** és **Fényes Endre** 3 évre, a főiskolai gazdasági tanácsba rendes tago-

kul **Czeglődy Mihály** és **Poroszlay Gyula** választották meg.

Az idő előrehaladottsága miatt déli 1 óra után **Degenfeld József gr. elnök** felfüggesztette a közgyűlést és folytatását ma délelőtt 9 órára tűzte ki.

Délután fegyelmi ügyeket intéztek el. Valószínűség szerint a mai, harmadik napon véget ér a közgyűlés.

POLITIKAI HIREK.

Wekerle Bécsben. Bécsből jelentik nekünk: **Wekerle Sándor** miniszterelnök ma reggel **Bárczy István** miniszteri titkár kíséretében ideérkezett és a magyar házban szállott meg. Délelőtt 10 órakor a miniszterelnök az osztrák miniszterelnökségre ment, a hol báró **Beck** miniszterelnököt látogatta meg, onnan pedig **Schönbrunnba** hajtatott, a hol 6 felsége 11 órakor külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök valószínűleg délután öt órakor fog **Budapestre** visszaérkezni.

Az egyszakaszos törvényjavaslat. A folyosón ma esett szó az egyszakaszos törvényjavaslat tervéről is. Igaz ugyan, hogy a koalíció tagjai csak okkal-móddal nyultak a kérdéshez, de annál nagyobb gyönyörűséggel foglalkozott azzal **Polónyi Géza**.

— A legveszedelmesebb precedens ez, — mondta — a melyet a kormány most alkotni akar. Ilyen módon a jövő Tiszája és Perceze minden törvényjavaslatot átkergethet a parlamenten. En minden módon lehetlenné teszem a terv megvalósítását s azt hiszem, lesz még kilenc ember, a ki velem együtt küzd ellene. Akkor pedig ebből a javaslatból nem is lesz törvény.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Ma már esőndesebb az ülésterem is, a folyosó is. Legfőleg a néppárt viselkedése izgatja kissé a képviselőket.

— Mulatságos — mondják — hogy délelőtt a minisztertanács állást foglal **Justh** mellett és délután a néppárt egy miniszter elnöklésével **Rakovszkynak** rendez ovációt.

Ebben a kérdésben az ülés előtt **gróf Zichy Aladár** látogatást tett **Justh Gyulánál** s azt magyarázgatta, hogy a néppárt határozatának nincs ellene irányuló tendenciája.

Az elnöknel **Darányi Ignác** és a Bécsből tegnap este hazaérkező **gróf Apponyi Albert** is hosszabb időt töltött.

Az ülést **Justh Gyula** elnök tíz órakor nyitotta meg. A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök felolvastatta azoknak a névsorát, akik a névszerinti szavazást kérték, mert ezeknek jelenlévő képviselőknek kell lenniük, különben nem lehet szó névszerinti szavazásról.

Polónyi Géza a házszabályokhoz szól és azt fejtegeti, hogy az elnök intézkedése felesleges, mert a Ház már tegnap elrendelte a névszerinti szavazást.

A jegyző felolvassa a névszerinti szavazást kérő képviselők névsorát.

Az elnök: Elrendeli a névszerinti szavazást, melyet az F betűvel kezdenek. Ezután a 8. szakasz mellett folyt névszerinti szavazás. Mind a két szakaszt természetesen nagy szótobbsággal elfogadták.

A kilencedik szakasznál **Vinkovics Bosó**, **Roic Milán**, **Budiszavlyevits Bude**, **Muacevics Vazul** és **Grahovác Mirkó** szölköztak röviden. Incidens nem történt és az elnök **Justh Gyula** senkitől sem vonta el a szót.

Mig a névszerinti szavazások tartottak, **Návay Lajos** elnökölt, de azután **Justh Gyula** vette át az elnökölést. A 9. §. tárgyalása alatt az elnök **Justh**

sokat vitázott **Návay** és **Rakovszky** alelnökökkel, közben **Návay** is részt vett a vitában. A 9. §-t 7 horvát hozzászólása után egyszerű szavazással elfogadták. A 10. §-hoz 17 horvát beszélt, de azt is elfogadták. A 11. §-hoz 2 horvát szólt, mire az ülés véget ért.

VIDÉK.

A váltókezesesség áldozata. **Celdömölkön** — mint onnan jelentik — a minap öngyilkosságot követett el **Zsigmond István** játékkereskedő. Meglőtte magát s azonnal meghalt. Az általános tisztelt kereskedő a jó szívének lett az áldozatává. Több váltókezeseséget vállalt s a múlt évben tizenöt ezer koronát, az idén harmincezeret kellett másokért fizetnie. E miatt csödbe került s legközelebb árverést tartottak volna nála. Ez elő menekült a halálba.

Megyebizottsági tagok választása. **Lippáról** jelentik: Nagy érdeklődés mellett tegnap ment végbe **Lippán** a megyebizottsági tagválasztás és dacára, hogy a román nemzetiségiek nagy akcióit fejtettek ki jelöltjeik érdekében, a választás a magyarság teljes győzelmével végződött, amennyiben csak egy román nemzetiségi tag került be a megyebizottságba.

A harmadik felolvasó-est.

Siker — siker után.

Sokszor kísérelték meg már Debrecenben felolvasó-esték rendezését egyesületek, testületek, de egy-két est után abbamaradt az egész. Annál érdekesebb jelenség, hogy a már ötödik éve, a kath. főgimnáziumban rendezni szokott soirék nem hogy veszténekek látogatottságukból, de mind nagyobb az állandó törzsközönség, úgy, hogy kétannyi hely se volna elég. Oka ennek a rendező-bizottság rendkívül ügyes beosztása, agilitása, mely míg egyrészt a legszórakoztatóbb műsort állítja össze, másrészt helyt ad a klasszikus zene népszerűsítésének s a tudomány, művészet nagy kérdéseinek.

Brück Gyula, a debreceni zenede hires tanárának **As dur** concertjét, melyet **Sauer E.** is felvett programjába, fia, **Brück Emil** játszotta annyi öntudatos művészettel, mely méltóvá teszi atyja nevéhez s sok biztatót rejt magában a jövőre nézve.

Simonovits Rózi Kiss József **Robez Agnesét** szavalta. A még egész fiatal előadó korát meghaladó képességgel adta elő a drámai erejű költeményt; látszott, hogy legapróbb részletekig belemélyedt a költeménybe, melynek minden hatásos részét kellően érvényre tudta juttatni. Sokat is tapsolták érte.

Patrubby Olivér egy kedves, bájos szerelmi történetet olvasott fel. A mese érdekes szálait élénk figyelemmel kísérte a közönség s a szerzett élvezetért lelkesen tapsolta szerzőt, kinek felolvasása sokat nyert világos, jólérthető előadásában.

A negyedik szám a **Szendró Sándoré** volt, kinek mély zengésű, pompás énekhangjában sokat gyönyörködött a közönség eddig is. Most magyar nótákat dalolt mély érzéssel, a frissét lelkesedve, úgy, hogy nem győzték a lámpák elé szólítani. **Zongorán Husz Lajos** kísérte az ő ismert gondos művészetével.

Tegnap este mutatkozott be a felolvasó esték közönségének **Kuthy Sándor**, a fiatal magyar poéta-gárda kiváló tagja. Az idén megjelent kötetéből olvasott fel, melyet az egész fővárosi sajtó osztatlan tetszéssel fogadott s akit a komoly „**Budapesti Hírlap**” is a legmagyarabb poéták közé sorozott. Finom, hangulatos verseivel, majd egy

Borsajtóink és kutszivattyuink

DEBRECENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG.

tökéletesebbek és olcsóbbak minden versenygyártmánynál. Elsőkézből feltétlenül jótállással árusítjuk **Páterlia** utca 73. szám alatti raktárunkból.

Lelkesen megtapsolták a derék főorvos, aki hivatása magaslatán áll. A felolvasás különben is nemcsak tanulságos, de élvezetes is volt, a mellett megértette mindenki. *Weszprémy Zoltán* főispán köszönte meg a jelen voltak nevében meleg szavakkal a nagy közörség színvonalán álló előadást. Sajnálja, hogy kevesen voltak jelen, éppen ezért kéri a polgármestert, hogy a város nyomassa ki a főorvos tanulmányát és ingyen osztassa ki a nép közt. Még helyesebb volna, ha olyan időben tartaná a főorvos hasznos előadásait, amikor a munkásnép is jelen lehetne.

SZÍNHÁZ

Az ember tragédiája.

Mi tőrés-tagadás benne, színházaink tulnyomó többsége eltért eredeti rendeltetésétől. Már csak tarlózik a kulturmisszió mezején és a mulattatva oktatás repertoírjában hosszú időközökben találunk egy-egy szemet a szívet-lelket nemesítő klasszikusokból.

A megromlott izlés romlásba vezető útján ez is hagyján volna, ha az időközi klasszikus esték legalább gondosan berendezett, tökéletesen kidolgozott előadásokat nyújtanának, a hol a nemesebb élvezetekért áhítózzák megtalálják a maguk gyönyörűségét.

Nem találták meg az Ember tragédiájának előadásán sem. Összevont formájában is nehézkes volt a tragédia tulnyomó része. Felületes elnagyoltság ült meg játékot és díszletezést egyaránt. És ha a klasszikusok interpretálásánál joggal alkalmazható szigorubb mérték alá helyezzük az alakításokat, osupán a *Szakács* Andor értelemtől áthatott *Luciferje*, *Békés* Gyula apostola és a *Szabó Irma* komornája kerül ki onnan győztesen. Az 6 ajkairól komolyátfontoltsággal, tisztán, érthetően, élvezhetően hatottak a költő szavai. *Tornyai* a legtöbbször, különösen a szenvedélytől jobban áthatott jelenések során olyan sebesen beszélt, hogy alig, vagy éppen nem lehetett megérteni a gondolatoktól duzzadó mondatokat. *P. Lukács* Juliska is csak helylyel közel találta el az igaz hangot.

A forradalmi jelenésnek komolyság adott volna értékét, de ezt a komolyságot hiába keressük ott, ahol egyik-másik szereplő a mellette álló ruházatán mulat. Ebben a szituációban illuziót rontott az is, hogy a magát főbe lövő tiszt a színpalak mögött elhangzó lövésre rogy össze.

Igaz ugyan, hogy a repertár változatosága megnehezíti a darabok tökéletesebb előkészítését, de legalább a kulturmissziót felölelő klasszikusok interpretálásánál lehetne több időt és gondot fordítani az előkészítésre. E nélkül színrehozhatják ugyan a magvasabb alkotásokat, de tökéletes élvezetet nem nyújtanak vele.

Műsorváltozás. Horváth Kálmán közbejött mának rekordtsége folytán a mára hirdett *Böregér* előadása elmarad. Helyette megismételik az Ember tragédiája tegnapi előadását. Éva szerepét ezuttal *J. Csáder Irén* adja, ki e szerepben már színpadunkon fényes sikert aratott. A többi szereplők ugyanazok, mint a tegnapi előadásban voltak. Az előadás 7 órakor kezdődik.

Bolond Istók. Szemere György szatirikus vígjátékáról, amely a népszínház új rezsímje megnyit, — sokat írtak a kritikuskok — s erősen bírálat alá vették. Abban azonban valamennyi megegyezett, hogy a darab egy jeles író rendkívül értékes termelése. Bennünket azért érdekel a darab, mert

első felvonása Debrecenben játszódik le, Bajcsi mester házában, a hol a diaktanya van. Nagy gonddal, szeretettel készül az előadásra a vígjátéki személyzet. Színészeink majd mind a színpadon lesznek, mert a darab nagy személyzetet követel. A szereposztás a következő: Szoboszlai alispán *Szakács* Andor, Tormássy professor *Árkossy*, Bajcsi, a debreceni csizmadiák atyamestere *Vadász*, Cölestin híres, de elzüllött színész *Békés*, Tündérfi vándorszínész *Ligeti Lajos*, Szolgabíró *Tallián*, Bolond Istók *Tornyay Lajos*, Viola, az alispán leánya *Szabó Irma*, Ringó Nelli színésznő *Hahnel Aranka*.

Salamoni végzés. A földszinti páholy bérlői egyszer azt kérték, hogy gyűjtésük föl a gázlámpákat a páholy előtt, más-kor meg, hogy ne gyűjtésük fel. Sok háborúság volt e miatt, végre aztán a tanács úgy döntött, hogy az A és C napokon felgyűjtják a gázt, B napokon azonban a páholyok sötétben maradnak.

Kitűnő előadásban volt része tegnap este az Uranus látogatóinak az igazán élvezetes, új műsor bemutatása alkalmával. — Ugyanis hosszú idő után tegnap elevenítették fel a „Baccarat“-ot, ezt a rendkívül érdekes drámát egy csomó egészen új, itt még nem látott, kitűnően mulattató kép előadásával együtt, a melyek közül „A Poéta és gyermekei“, „Egy neveléses futás“ és a kis „Puck csintalanságai“ című képeken kitűnően mulatott a zsufolt nézőtér. Meglepetés volt a „Páris alvilága“ című éjjeli fölvetélő francia szenzációs kép. Kíváncsi érdeklődéssel figyelték a „Megvesztegetett zsoké“ történetét. Az egész előadás műsora kifogástalan, jó és hangulatos volt. Azonban mindezeket felülmulatja „Az új házaspár hazaérkezése“ című kép, mely pajkos jelenéseivel fűszere volt a tegnapi esti műsornak. E kitűnő műsort még ma mutatják be, de biztosra vesszük, hogy még nagyobb publikumot fog vonzani az általánosan kedvelt Uranusba.

Kettős

vasuti szerencsétlenség.

Összeütközött vonatok.

Katasztrófa Püspökladányban.

Egy halott.

Tegnap este — mint tudósítónk telefonon jelentette — Püspökladány állomáson rövid pár perc lefolyása alatt két vasuti baleset történt. Két mozdony kisiklott, kettő pedig egymásba ütközve összetört. Az utóbbi összeütközésnek sajnos, ember áldozata is van. *Besenyi István* 26 éves fűtő életével adózott a mások gondatlanságából eredő balesetnek.

A kettős baleset nagy zavart idézett elő az élénk forgalmu állomáson. Egyszerre négy mozdony vált hasznavehetetlenné, melynek következtében az összefutó vonatok továbbításához a szükséges mozdonyokat nem volt képes kiállítani. Debrecenből érkező segélygépek továbbították a vonatok egy részét, ami nagy késést okozott.

A végzetes szerencsétlenség 5 és 6 óra közt történt. A fűtőházból egymásután két mozdony indult ki, hogy az érkező vonatokot tovább vigyék. Mind a két gépnek a fordító-korongon kellett keresztül haladni, melynek sinpárja rosszul volt beállítva. Az első mozdony ki-

siklott s utána futott a másik is. Mind a két gép használhatatlanná lett.

Ennél sokkal nagyobb szabásu szerencsétlenség történt közvetlen a kijáratú váltónál. Itt két mozdony egymásba ütközött és összeütközött. A két gép egymást váltotta volna fel a szolgálatban, az egyik a fűtőházból jött, a másik pedig oda igyekezett. A kijáratú váltónál összetalálkoztak. Az összeütközés oly heves volt, hogy a két gép egymásba furódott, az utána jövő szerkocsik pedig elszakadva a géptől, a mozdonyra torlódtak. A rettenetes pillanatban a személyzet, *Besenyi István* kivételével, aki mit sem sejtett, leugrott a gépről. *Besenyi* a mozdony és szerkocsik közé szorulva lelte halálát.

A halálos végű szerencsétlenség mély benyomást tett a vasuti személyzetre.

A katasztrófáról az állomásfőnök nyomban jelentést tett felettes hatóságának, az aradi üzletvezetőségnek, honnan a vizsgálatot elrendelték.

UJDONSÁGOK

* **Uj aljegyző.** Az igazságügyi miniszter *Székely Gyula* debreceni kir. törvényszéki joggyakornokot a nyiregyházi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* **Gőzeke-szántás.** A debreceni m. kir. gazdasági akadémia pallagi gazdaságában a mai naptól kezdve az Első Magyar Gazdasági Gépgyár automobil-gőzekéje szánt most egy héten át. Ezen gőzekének csak egy gépje van, amely az ekét maga után vonja. Gazdáink igen jól tennék, ha ezen eke munkája iránt érdeklődnének, amit annyival is könnyebben megtehetnek, mert a gazdasági akadémia igazgatósága szívesen látja az érdeklődő gazdákat, ezen gépnek bemutatásánál.

* **A debreceni iparos továbbképző tanfolyam** ma este 7—8 óráig a következő előadásokat tartja: I. sz. tanterem: rajz: természetes virágokból síkdiszitmény. III. sz. tanterem: számtan, mértan: testek felszínének és köbtartalmának kiszámítása. Emeleti tanterem: ábrázoló: idomok arányos nagyobbitása. A második képsikkal párhuzamos sokszög alaphomlokrajza s vetett árnyéka.

* **Szengázmérgezés halottal.** Említést tettünk tegnapi lapunkban arról a rejtélyesnek tetsző kettős halálesetről, melynek Péli József felesége és másfél éves kis leánya áldozatul esett. Általános volt a nézet, hogy az illetők nem természetes halállal multak ki. A hatóság is ebben a véleményben volt s a vizsgálatot megindította. A helyszíni szemlét tegnap tartották meg, amikor is minden kétséget kizáró módon beigazolást nyert, hogy Péli Józsefné és gyermeke szengázmérgezés következtében haltak meg. A végzetes bajt saját vigyázatlanságuk idézte elő. A fiatal asszony lakását állandóan szénnel fűtötte. Lefekvés előtt a kályhánál több szénét tett a kályhába. A tűz elfuladt és fojtó füsttel

telt meg a lakás. Ez a mérges gázzal telt füst ölte meg őket. Hogy ezt azonnal megállapítani nem tudták, annak magyarázata az, hogy mire a férj hazatért, a szobába tódult gáznak már nyoma sem volt. Ami kevés szén-gáz-szag még megmaradt, nem tűnt fel, mert szénkályha hiányában ehhez már szokva volt a család.

* **A debreceni kereskedelmi és iparkamara hivatalos közleményei.** 11498/1907. A közös hadügyminisztérium a kamara útján értesíti az érdekelt posztó és katonai ruhakereskedőket, hogy a hadsereg ruhaszövege a közel jövőben lényeges változás alá esik. Sötétkék helyett szürke színű egyenruhát kap a hadsereg. Ennélfogva tanácsos lesz az érdekelt posztó és ruhakereskedőknek kék posztó készletük gyarapításával felhagyni. — 11987/1907. Az érdekelt figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja az aknaszlatinai főbánya hivatal által közzétett árlejtésre. Verseny tárgyát képezi: 3600 mm. tiszta buza, 1200 mm. rozs, 2600 mm. tengeri szállítása. Az ajánlatok 1907. év december 3-ik nap, délelőtt 10 órájára nyújtandók be. A bányapénz összege 5%. Elhelyezendő ajánlat mellett. Az ajánlat a m. kir. főbánya hivatalhoz Aknaszlatinára küldendő. Bővebb felvilágosítást az érdeklődők a kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál nyerhetnek.

* **A halál megállapítása.** A Röntgen-sugarak segítségével a halál beálltát kétséget kizáró módon meg lehet állapítani. Az emberi test belső szervei ugyanis, amíg a testben élet van, az X sugarak behatása alatt átlátszókká válnak, míg pár perccel a halál beállta után elvesztik ezt a tulajdonságukat és átláthatatlanok maradnak. Ezt a legújabb találmányt most kezdik alkalmazni a halottkémekek.

* **Elfogott sikkasztó.** Jó fogást csinált tegnap a rendőrség. Elfogta Kovács Lajos karcagi kocsist, aki gazdájától 80 K. elikkasztása után Debrecenbe szökött. A sikkasztásról táviratban értesült a rendőrség. A nyomozást azonnal bevezette s egyik éjjeli szálláson rátalált a sikkasztóra. A ravasz kocsis eleinte hevesen tiltakozott a gyanúsítás ellen s Nagy Lajosnak mondotta magát. Egy karcagi kereskedő, Némethy János azonban felismerte, utóbb maga a káros Neumann is igazolta személyazonosságát. Kovácsot megmozdították s az elikkasztott pénzből 20 koronát kalapjában elrejtve megtaláltak. A többi állítólag ellopták tőle.

* **Borzalmas bosszu.** Rettenetes módon akart bosszút állani Eszenyi István helybéli lakos a feleségén, akitől öt év óta elváltan élt. Tűzhalálra szánta s nem rajta mult, hogy eltökélt szándéka valóvá nem vált. Rettenetes tervét pedig elég jól előkészítette ahhoz, hogy az sikerüljön. Este oda lopódzott feleségének a Téglyás kertben lévő házához, annak kerítését petróleummal erősen belocsolta és meggyújtotta. A fellobbanó láng egy pillanat alatt végig futott a kerítésen, bevilágítva az egész kertet. A nagy fény figyelmessé tette a szomszédokat, akik a tüzet eloltották. A kerítésen kívül csupán egy szénakazal hamvadt még el, de a házban kár nem történt. A csendőrség Eszenyit elfogta. Az ügyészségnél beismerő vallomást tett és letartóztatták.

* **Dr. Gálbory Sámuel,** bőr- és nemibetegségek szakorvosa, rendel. d. e. 9—11 óráig, d. u. 2—4 óráig, Dégenfeld-tér 3.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybéli anyakönyvi hivatalnál: Czine Juliánna ev. ref. 18 éves, Petrovics István r. kath. 55 éves, Nagy Erzsébet ev. ref. 18 éves, Borsi István ev. ref. 50 éves, Kovács József ev. ref. 63 éves.

* **Lopások a vasuti állomáson.** A vasuti állomáson az utóbbi időben sűrűn fordultak elő lopások. Pár nappal ezelőtt a rendőrség Kiss József pályamunkást letartóztatta, akinél találtak is sok oly tárgyat, melyek az állomásról kerültek a lakására. Ennek dacára a lopások még nem szüntek meg. Utóbb is a raktárban felhalmozott árukból 350 méter posztót tartalmazó bál tűnt el nyomtalanul. Tegnap pedig egy citrom szállítmányt dezsmáltak meg. Ennek a tettese azonban póruul járt, mert tetten érték. Bevitték a rendőrségre, ahol megállapították, hogy Pócsi Jánosnak hívják.

* **Kitüntetés.** Állami aranyéremmel kitüntetett chrisanthemumjaim üzletében olós árban kaphatók, Kontsek Géza.

* **Legszebb könyvkötések,** finom bőr, plüss-keretezések, passepartoutok és díszmunkák Antalffy Ferencnél készülnek, Piac-u. 31. a városház kapuval szemben.

* **Köszvény, csusz, rheuma ellen** minden eddigi szerek közt legjobb leghatásosabb a Menthol szesz. Már az első üveg elhasználása rég nem tapasztalt könnyebbéget, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogériájában. Debrecen, Kosuth-utca 6.

Megmentett öngyilkos.

Percekig a kötélén.

A halápi 29. számú tanyán, mint kocsis szolgált Sátor István. Azok közé az emberek közé tartozott, kik az életet nem sokra becsülik, mivel keveset várnak tőle. Ő is sokban csalódott s megundorodott az élettől, melyhez nem volt kedve többé ragaszkodni. Unott elkeseredésében elindult az öngyilkosjelöltek kedves tanyája, az erdő felé, melynek lombjai alatt könnyebb meghalni a szomorú szívű, elkeseredett embereknek.

Hozzálatott végzetes tettének végrehajtásához. Nyakára akasztotta a fán megerősített kötél hurkát s aztán egy ugrás s ő ott lógott a levegőben, eltorzult arccal, kidüledt szemekkel, iszonyu kinokat szenvedve a halál kegyetlen tusáján. S a cél, melyet a legnagyobb áldozattal, élete eldobásával akart elérni, még sem sikerült. Moosár József erdőőr ugyanis köteles szemleutja közben arra vetődött s a halált megakasztotta munkájában. A vergődő ember lába alá állott, felemelte az elgyötört testet, hogy a hurok ne szorítsa a szerencsétlen nyakát s így tartotta őt, míg segítség érkezett, mely az életunt embert megszabadította veszedelmes helyzetéből.

Sátor István kocsisnak bizonyára kitünő iskola volt ez a végzetessé válható eset arra, hogy megtanulja becsülni az ember legfőbb javát, az életet.

TÁVIRATOK.

Uj obstrukció készül.

Budapest, nov. 21. A képviselőház pénzügyi bizottságát holnap délután 5 órára hívták össze, hogy az I §-os kiegyezési törvényjavaslatot tárgyalják. Szerdán már a képviselőház elé kerül a javaslat, a mely ellen most már a kilépett 48-as képviselők fognak obstruálni. A folyosón Andrássy Gyula belügyminiszter Pilis István krassói követet megkérdezte: — Igaz-e, hogy a javaslatot megobstruáljátok? — Igaz. Alkotmányjogi sérelem ez, a melyet nem tűrhünk! — Pedig ezt meg kell szavaznotok, mert így még a házszabályon sem esik sérelem. Vagy meg akarjátok a kormányt buktatni? Erre Lengyel Zoltán, a ki Farkasházyval együtt jelen volt a jelenetnél, a következőket mondta:

— Megbuktatom a kormányt. Nem irántad kegyelmes uram, de Wekerle iránt viseltetem bizalmatlansággal.

— Nagyon hálás volnék, ha a kormányt megbuktatnátok, mert nekem ugyanis teher e szék, csak ezt a javaslatot ne obstruáljátok meg, mert akkor a horvátok malmára hajtjátok a vizet.

— Mit tennél a mi helyzetünkben te, kegyelmes uram? — kérdezte Farkasházy.

— Ha a felelősséget vállaltátok, ám tegyétek; én nem merném!

— Az önálló magyar bankot biztosítjátok-e az országnak? — vágott közbe Nagy György.

— Kétségtelen a hozzá való jogunk, azt beösmérem, de azt is, hogy nem helyeslem most az önálló bank felállítását, bárha szabad kezünk is van rá.

— Hát mi a garancia, hogy mégis meglesz?

— Már én nem csinálom meg, mert félreállok, de akadályt nem gördítek ellene. Elismerem, hogy az ország többsége akarja, de én nem helyeslem.

Wekerle a királynál.

Bécs, nov. 21. Wekerlét ma délben fogadta ő felsége. A kiegyezés egyetlen szakaszos felhatalmazási törvényjavaslatához kérte és meg is kapta az előzetes felhatalmazást, azután a horvát ügyekről is előterjesztést tett. A kihallgatás 5 negyed óra hosszat tartott. Délután 1 órakor Wekerle, Aerenthal külügyi, majd Beck osztrák miniszterelnökkel tárgyalt és 5 órakor visszautazott Budapestre. Elutazása előtt fogadta a bécsi és budapesti hírlapírókat, akiknek azt mondta: „A horvátokkal röviden fogunk végezni. Ez a bán dolga lesz!” Arra a kérdésre, hogy a felhatalmazási javaslatra megkapta a király beleegyezését, azt mondta: Igen, a felhatalmazás már megvolt előbb is, a kiegyezési javaslat benyújtásakor. December 31-ig feltétlenül meg kell lenni a kiegyezésnek! A kvótára nézve kijelentette, hogy az a felség döntése elé kerül.

A pápa motu proprioja.

Róma, nov. 21. A pápának e hó 18-áról keltezett tegnap közzétett motu proprio kötelességévé teszi valamennyi katolikus hívőnek, hogy alávéssék magukat azoknak a döntéseknek, amelyeket a XIII. Leó pápa által bibliai tanulmányozások céljából kiküldött bizottság hozott vagy hozni fog és ezeket a római szent kongregációk dekretumainak tekintti. A motu proprio kijelenti, hogy mindazok, akik szóval vagy írásban ezeket a döntéseket kritika tárgyává teszik, vagy ezeknek ellenszegülnek, súlyos vétkeket követnek el. A motu proprio megerősíti ezután az excommunicatio latae sententiae

tiat, amely azokra rendeltetett el, akik a szent atya rendelkezéseivel szemben a modernizmus tévedéseit követik és kijelenti, hogy ezek a haerziák védői és terjesztőire megállapított büntetésekkel fognak sújtani, amennyiben tanak hereditusok. A motu proprio végül felszólítja az összes katolikus püspököket és a vallásos kongregációk valamennyi vezetőit, hogy a tanárokat, különösen a szemináriumok tanárait ellenőrizték és azokat, akik a modernisztikus doktrínák hívei, távol tartsák. A pápa felszólítja a püspököket, hogy a fiatal növendékeket, akik hajlamot mutatnak a modernizmus tévedéseire, ne szenteljék fel papokká és hogy kerületeikben modernisztikus könyvek vételét és olvasását tiltsák meg.

Mi lesz a kvóta?

Budapest, nov. 21. A kvótabitózság november 22-én, délután 5 órakor tart ülés.

Osztályok a kiegyezés ellen.

Bécs, nov. 21. Az osztály kiegyezési bizottság mai ülésén Kalendra javaslatára kimondta, hogy az 1 §-os magyar kiegyezési javaslatot nem tekintik megoldásnak és éppen ezért nem tárgyal tovább. Az elnök javaslatára azonban csak annyit határoztak, hogy nem tárgyalnak, mert csak 23 tag van jelen. A bizottság erre egyhangú határozattal felüggasztotta a további tárgyalásokat.

Az amerikai nyomor.

Newyork, nov. 21. A nagy tavak melletti ipartelepekről ezerszámsra bocsátják el az idegen munkásokat. Hobokenből jelentik, hogy különösen a magyar, lengyel és olasz munkásokat bocsátják el ezer számsra. Már a közeli hetekben fél millió munkás fog visszatérni Európába. Az eddig elbocsátott munkások száma meghaladja a 400.000-et.

Fiume, nov. 21. Amerikából jövő értesítés szerint a „Slavonia” 2000 magyar munkással fog visszatérni a jövő héten.

Leszállítják a cukoradót.

Bécs, nov. 21. Ausztria a cukoradót 8 koronával le akarja szállítani. Beck a tervhez hozzájárult.

Megszökött sikkasztó.

Szatmár, nov. 21. Ma délután 3 órakor a törvényszéki fogházból megszökött Stössel Ignác sikkasztó. Még ki sem tudják deríteni, hogy szökött meg. Mikor pár hét előtt elfogták, a csendőrök kezéből szökött meg, de aztán újra elcsípték. Elfogatása iránt meglelték az intézkedéseket.

Nagy havazások.

Budapest, nov. 21. Ma a fővárosban, Magyarokizsán és Tenkén voltak nagy havazások. A vasuton azonban a havazás forgalmi akadályt nem okozott.

Hármas halálítélet.

Odessza, november 21. A hadbírószág, forradalomra való izgatás miatt, a 12. műszaki ezred tizenhét katonája közül, akik vád alatt állottak, hármat halálra, hatot hat évi kényszermunkára és kettőt két évi fegyházra ítelt. A többi hatot pedig felmentette.

Osztálysorsjáték.

Budapest, nov. 21. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyerevényeket sorsolták ki: 60.000 koronát nyert: 50049. 10.000 koronát nyertek: 103112. 2000 koronát nyertek: 31695 87837 112557. 1000 koronát nyertek: 39283 71633 122556. 500 koronát nyertek: 6639 59274 89036. 300 koronát nyertek: 202 14793 15211 29706 38590 54780 58063 58158 73119 74395 80647 90086 91022 94832 100968 101873 108128 110115 116443 117684 119068. 100 koronát nyertek: 1936 11937 14803 19252 19858 20321 21247 22418 25599 33576 34500 39677 40087 42566 44114 45270 46789 50039 52821 53879 55629 59747 60845 61846 62525 66702 76148 67492 38922 87022 87728 92995 94262 96137 102174 107187 107525 109779 109779 109835 111024 112877 114585 114878 117438 120795.

Esküdtszéki tárgyalás.

A Máramaroszigeten megjelenő Világosság című lapban cikksorozatot írt Kalmár Jenő hírlapíró, amelyben súlyos vádakhozott fel az ev. ref. főgimnázium tanárai ellen. Azt írta, hogy drága pénzért bizonyítványok t adtak más iskolákban nem boldoguló ijáknak.

A mai nap folyamán a Kalmár Jenő máramaroszigeti hírlapíró ellen sajtó utján elkövetett nyilvános becsületsértés vétsége miatt folyamatba tett ügyet tárgyalta a bíróság.

A tárgyalás délelőtt fél 10 órakor kezdődött, mikor is a tegnap táviratilag beidézett tanuk kihallgatását eszközölte a bíróság.

Elsőnek Dobai Sándor máramaroszigeti ev. ref. főgimnáziumi nyugalmazott igazgatót hallgatták ki, aki előadta, hogy nem volt jelen azon állítólagos tanári kari értekezleten, melyen a Kalmár hírlapíróval szemben tartandó eljárásról s annak módzatairól beszéltek. Az ügyre vonatkozólag csak annyit tud, hogy Kalmár Jenőt a tanári kar megbízásából Jakobinyi Péter liceumi tanár egy nyilvános hazafias március 15-iki ünnepélyről kiutasította.

Elnök: Miért történt a kiutasítás?

Tanu: Allítólag azért, mert egy 1905. év elején megtartott önképzőkori ülés alkalmával Kalmár s néhány collegája, abban az időben mindnyájan joghallgatók voltak, a bibliára vonatkozólag olyan kifejezést használt volna, melylyel gyalázta volna. Emlékszik arra, hogy a kiutasításra az utolsó inzultust azok a leleplező cikkek idézték elő, melyek a Világosságban a tanári kar ellen megjelentek.

A következő tanu Biky Andor joghallgató volt, a ki tagadta, hogy a Kalmárnak tulajdonított s a -- bibliára vonatkozó meggyalázó kifejezéseket tényleg ő használta volna.

Millinger Márton joghallgató szintén tagadja, hogy a bibliára vonatkozó állítólagos sértő kifejezéseket Kalmár használta volna. Az egész ügy különben nagyon kis jelentőségű volt, de éppen a tanár urak voltak azok, a kik folytonosan firtatva, szelölzötve a dolgot, alkalmat adtak arra, hogy az ügy a maga kis jelentéktelenségében nagyobbá nőjjék.

Ezután Halmi Lajos kihallgatása következett. Halmi előadta, hogy mint a gimn. kebelében fennálló Szilágyi magyar irodalmi önképzőkör titkárja, járt el azon a nevezetes gyűlésen. A gyűlés napirendjére szabad előadás volt kiírva. A gyűlésen vendégek is jelentek meg: Godányi Zoltán és Kalmár Jenő. A gyűlésen a tanár elnök nem volt jelen, hanem helyette Halmi Lajos titkár elnökölt. Ekkor történt, hogy az elnök titkár felkérte a vendégként megjelenő Godányi Zoltánt és Kalmár Jenőt, hogy szóljanak e tárgyhoz. Így történt azután, hogy Godányi Zoltán egy felszólalás keretében kikelt az ifjuság mai nevelése ellen. A Godányi beszédében azonban semmi olyat nem látott, mi a székessége tette volna a vitának a napirendjél való levételé. Sőt a

mennyiben a vita magas színvonalu volt, az ifjuságnak egyenes hasznára szolgált.

Ezután dr. Szűcs elnök egyenkint kérdezi meg a tanuktól, hogy mire állapították tehát azt a nézetüket, hogy a bibliára vonatkozó állítólagos sértő kifejezéseket Kalmár használta volna, mikor a tanári kar által kihallgatni kívánt tanuk közül arra nézve egy sem szolgált konkrét bizonyítékkal.

Dr. Thury kir. ügyész kéri a tanárokat Kalmár Jenő ellen sajtó utján elkövetett 13 rendbeli rágalmozás miatt folyamatban tett ügyben az iratoknak e pörhöz való csatolását.

Dr. Vajda József védő ügyvéd ellenzi az ügyész indítványát, mert e két ügy össze nem tévesztendő. Különben is az ügyet teljesen tisztázva látja, mely újabb bizonyítékokat nem is igényel.

A bíróság a határozathozatalt délutánra halasztotta.

A főtárgyalást délután fél négy órakor folytatták. A tárgyalás megnyitása után az esküdtbírószág elnöke kihirdette a bíróság határozatát a vád és a védelem részéről előterjesztett indítványokra vonatkozólag. A bíróság a vád és védelem részéről a bizonyítási eljárás kiegészítése tárgyában előterjesztett indítványok egyrészét elutasította és csak annyit engedett meg, hogy közvádó által kívánt ama ténykörülménynek a bizonyítása, hogy a tanárok részéről indított sajtópör jelenleg milyen stadiumban van, a kir. ügyészségtől rövid uton beszerzett iratokból ismeressék meg.

Dr. Vajda József védő ezekután több tanut jelent be, akikkel a jelen sajtópörben szóvá tett és a Világosság 1905. évi szeptember hó 28-iki számában „Üzérkedés a tanári diplomával” címmel megjelent cikk állításait akarja igazolni. Vajda dr. nevezetesen a délelőtti folyamán ellenezte azt, hogy a kir. ügyészségnél lévő s a Kalmár Jenő nagy pörére vonatkozó iratok a jelen pör irataihoz csatoltassanak, mert szerinte a vizsgálóbírók által beszerzett adatok a vád, esetleg a védelem szempontjából nem bírhatnak kellő súlylyal. Minthogy pedig tudvalévő dolog, hogy a vizsgálóbírók által kihallgatott tanuk vallomásaikat nem eskü alatt tették, attól tart, hogy később olyan dolgok merülhetnek fel, melyek esetleg a védelem szempontjából fontos és eddig nem ismert körülményre vonatkoznak. Ezért indítványt terjesztett be a tárgyalás elnapolása iránt s kérte a bíróságot, hogy ez ügyben függesse fel mindaddig az eljárást, míg ome nagy pör jogerős befejezést nem nyer. A bíróság dr. Vajda kérelmét elutasította.

Ezután Jakobinyi Péter sértett egy tanut hozott magával a tárgyaló terembe s kérte annak a kihallgatását. A tanu neve Angyal Viktor theologiai növendék volt. Angyal Viktor hosszabb ideig beszélt az Önképző-körben lefolyt eseményről. Később azonban azt állította, hogy ő a kérdéses gyűlés alatt egy könyvet olvasott s ezért nem hallhatott mindent tisztán. A tanuk szembesítése után a kérdések megszövegezése következett. Dr. Thury kir. ügyész javaslatot tett a kérdésekre vonatkozólag. Dr. Vajda védő ellenezte a kir. ügyész által beterjesztett kérdésnek elfogadását s arra kérte a bíróságot, hogy a kérdések megszövegezésénél legyenek tekintettel a védelem álláspontjára s adassék fel oly irányban is kérdés, hogy Kalmár Jenőt a kérdéses cikk megírására nem-e jogos magánérdek vezette. A bíróság a kérelmet elutasította.

Ekkor az elnök a tárgyalást az idő előrehaladottsága miatt félbeszakította. A tárgyalást holnap délelőtt 9 órakor folytatják, mikor is a véd- és vádbeszédekre kerül a sor.

AZ ONDÓDON a macsi állomás közelébe 10 hold föld eladó. Értekezni Péterfia 52. 6049

MINDEN Pénteken és szombaton friss németesen készült burka kapható Benes V. helyes üzletében.

HATVAN-HETVEN literes kosár-üvegek olcsón eladó. Arany János utca 47.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelok, barchotok, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadszok.

Francia P. D. jegyű fűzők

Arctafyol, divatfűzők, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabatokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kldermünster, tapesztrý, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáll szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és croppok, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek,

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész ágyszalagok, selyem lüster és cloth alsósoknyák, kásmír és selyem paplanok, mairacok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatsebkezők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségokban.

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék árak.

Harisnyák, keztük,

nők, férflak és gyermekok részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

Debrecen, Rózsa utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az őszi divat

gyönyörű ujdonságai.

ruha kelmék, flanelok, bársonyok, blouz-selymek, velezek.

Valódi perzsa szőnyegek, — Lindólaum

!! Óriási raktár !!

Alapított 1893.

Halmágyi Sámuel,

legnagyobb női felöltők áruháza

Debrecen.

Az összes őszi és téli ujdonságok megérkeztek, úgy mint:

Mindennemű szőrme felöltők
Plüsch felöltők és kabátok

Bundák.

Leány- és gyermek felöltő
különlegességek,

Costümök- és aljak, boák.

Pongyolák- és blousok,

Színházi belépők,

Estélyi köpenyek

Karmantyuk.

Külön mérték osztály.

Mérték utáni megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

Birtok és ház eladás!

Szabad kézből eladó a debreceni határban, a várostól 7 kilométer távolságra egy tagban levő 165 kat. hold ujosztású és nagyceserrel kaszáló birtok a szükséges gazdasági épületekkel beruházva. A birtokon 5 hold szőlő is van. Eladó továbbá a Vigkedvő-Mihály-utcai 16. számú ház.

Ugyanitti bővebb felvilágosítás szereshető.

„URANUS“ villamos SZÍNHÁZ

Sas-utca 2. szám.

Pénteken nov. 22-én.

A budapesti színházak legújabb

ujdonságai

A poéta és gyermekei
Puk csinyei
A megvesztetett zsoké
Páris alvilága
Nevetséges futás
A Bakarat, feltűnést keltő ujdonság.

A színház fűtve van.

Előadások: Hétköznap este 6 7 8 9 10 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárok mint rendesen.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
Tisztelettel!
Suchán Rezső és Winkler. Lambert

Lapkihordó asszony felvétetik a kiadóba.

Bankegyesület r.-t. Debrecen, Piac-u. 72.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztés vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (chek) számlára és pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kérésére is.

Az igazgatóság.

Löbl Gyula és Társa

látészerezés

Debrecen Piac-utca 63.

Szent-Anna-utcaival szemben.

Színházi látcsövek, ablak hőmérők. Lorgnótek, szemüvegek, orcsipetők jutányos áron kaphatók.

Gramofonok és lemezek

nagy raktára. Acélárak, mérnöki műszerek.

Kötszer és gummi-árak legolcsóbban kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díj 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajóár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

"SZILRETNI TUDNÉK" jelige alatt levő leve-
illetéketlen egyén vitte el a kiadóból Tereit
az illető újabb válasza.

Ajánlat.

KITŰNŐ sámsoni ujbor 36 kr. és 6 hegyi 46
krajcárért kapható Vámos Ferenc bormé-
Szent-Anna utca 46. 6043

ÉPÜLETHEZ 4-500 drb. vastag akác-fát veszek
Hatvan-utca 46. 6028

BLOUS ujdonságok megérkeztek, nagy válas-
ték és olcsó árakban Márton Gyulánál Piac-
utca 9.

NALAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb
árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők,
öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, pap-
lanok, ágyszerítők, Jager ruhák, tükör kép és
butor nagy választékban Kaiser Salamon
Hatvan-u. 2.

HARISNYAKTÓ IPAR VALLALAT. Haris-
nyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás
Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

URASÁGOKTÓL levett ruhákat veszek a leg-
magasabb árban. Neumann M. Bádogos utca
2. szám. 2647

EGY gépész-kovács, 1 vincellér, 1 majoros, 1
igás kocsis, 1 béres, konvenciók 1908. jan.
1-től elfogadtatnak. Hol? Megmondja a kiadó-
hivatal. 4315

EGY ház, melyen jó forgalmu vendéglő, jöve-
delmező fűszerüzlet és több rendbeli magán
lakás van 3000 frt. készpénzzel megvehető.
Cím a kiadóban. 6040

KITŰNŐ sámsoni ujbor 36 kr. és 6 hegyibor
46 krajcárért kapható, ugyanott egy kaució-
képes iccs felvétetik. Vámosi Ferenc bormé-
Szent-Anna-u. 46. 6048

Kereslet.

JÓ feltételek mellett keresek jó forgalmu vidéki
koreszmám részére ovadékképes kimerőt, érte-
kezhetni Csapó utca 52. az üzletb. 6047

FÉRFI szató segéd, derék és alj varrónő ál-
landó alkalmazásra jó fizetéssel felvétetik
Józs. kir. hg. utca 6. Györfy Karoly. 6044

FIATAL todrász segéd jó munkas felvétetik
Winkler Mártonnál H.-Szoboszlón. 6038

Eladás.

FESTÉKES hordók olcsón eladók Arany János
utca 47 szám.

EGY használható régi zongora olcsón eladó.
Eötvös utca 11. 6042

ELADÓ 2 drb. új függőlámpa, 2 drb fotel, 1
drb. siffon. Darabos-u. 19. 6012

ELADÓ a József kir. herceg utcai 15. orsz.
házastelek, ennek 6 hold 1350 négyszögöl te-
rületű ondódi és 4 hold 1457 négyszögöl te-
rületű ujosztású földje, valamint a Mester-u.
33. sorsz. teleknek 9 hold 900 négyszögöl te-
rületű ondódi földje. Venni szándékozik érte-
kezhetnek dr. Magoss György városi tiszt
főügyészszel. 6036

HOMOKKERT II. járás 169. számú ház eladó,
vagy bérbe kiadó.

LASZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapo-u. 30.
Telefon 558 sz.

SZOBAFÜTÉSRE!

valamint

IPARI CZÉLOKRA!

barnaszén

szállít:

Kellert és Lefkovits

szénkereskedők

Tornalján (Gömör m.) az Ozd mellett

Kovács-bükk kőszénbánya termelvények
* egyedüli elárúsítói. *

IRODA ÁTHELYEZÉS!

GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügy-
feleit, hogy 35. év óta fennálló

Hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10-én

saját házába

Budapest, IV., Molnár-utca 30. sz.
helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes
lapjai és naptárai részére.

Kun sertésóvszere

1 doboz (díszőrnak 1 evre elég) 2 korona.

Próbálja meg 20 perccel megussza a vérszt.

Non plus ultra.

Kapható:

357

Josa és Jóna és Ráo drogeriájában, Mihálovits, Tóth
Bela, Muraközi, Kovács, Tóth, Gr sz Nagy Ferenc,
Steiner, Radakovits, Mautner, Kótolán gyógyszer. uraknál
Dicsőró és ajánló információkkal szolgálnak a következők:

Nagy Lajos nagyhizláló Szücs, Kucik G. hentes, Gyarmathy N. üvegkereskedő urak Debrecen, Szádeczky László uradalmi int. ur Boconád, (Heves m.) Lójka József urad. főtiszt, gróf Zloby Géza tetleni (Hajdu) uradalmában, Gosztanyi Kálmán urad. Pa. Alátka Ngs. Balogh Timamér ur Szentkozma, u. p. (B.-Ujfalu) Ngs. Csapó István ur Pa. Istvántelek, u. p. (Földes) Tekt. csicseri Orosz István jegyző, Mikepéros, Nagyt Rác Lajos ref. letkés ur Micske (Bihar). Nagyt dr. Baltház Dezső ref. esperes ur H.-Boszormény. Nagyt Szücs László ur Csatar u. p. Bihar. Tekt. Pospiss Géza földbirtokos ur Pa. Kettős, u. p. Mező-Sas, stb.

Moquet-

és

Butorszövetek,
Bőrvásznak

nagy választékban, olcsó szabott árak
mellett kaphatók

BOSZNAY J. és TSA

szőnyegházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.

Zöldszilváni bor

Tóby József ur uilétai szőlőtelepének
összes több kiállításon kitüntetett

fajborait

megvettem nagyban és kicsinyben Igen jutá-
nyos árban kimérem

Deák Ferenc-utcai
bodegámban
A Törvényszék mellett.

Legszebb! Legjobb! Legtartósabb!

Glacé, svéd és szarvasbőr

keztük.

Saját készítményü

sérvkötők, — haskötők,
gummi görcsérharisnyák,

Valódi francia és amerikai

gummi különlegességek

SCHÖN SÁNDOR

— keztü-, kötszer és orvosi műszertárában —
Debrecen.

Piac utca 12. szám. (Stencinger ház).

KULCSÁR JÓZSEF

bronzműves Debrecen,
Szent-Anna-utca 6. sz.

készít mindennemü

sárgarés és bronzárúkat

légszesz, acetylen és vil-
lamos csillárokat, csillá-
rok átalakítását petró-
leum és légszeszről vil-
lamosra, vagy légszesz
és villamosra (combi-
nátra).

Ujjátisztításokat s min-
den e szakmába vágó
javításokat elfogad és
gyorsan, szakszerűen és
jutányos árak mellett
eszközöl.

Levelező-lapon tessék értesíteni, házhoz me-
gyek a munkát átvenni.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak
nagy raktára.

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac-utca 57. szám.

Ajánlja a legnagyobb vá-
lasztékban és a legjutá-
nyosabb árak mellett Dit-
már, Brunner- és hazai
gyártmányu asztali függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-,
csoda-, nap-, villam-, pet-
róleum- és Auer gázégők-
kel. — Ugyiszintén por-
cellán és angol fayance.
tea-, kávé-, moca- és
mosdó és minden-
nemü asztali cog-
nac és likörös üveg
készleteket, majoli-
ka, bronz és china-
ezüst ujdonságokat

Vidéki megrendelé-
sek pontosan, gyors-
san teljesítetnek.

Arjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.